

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Pro bonis spiritualibus occisi, an aliquid debeatur, num. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

Petrus autem, ne occidatur, ipsum Paulum transverberet, ad nihil tenetur Petrus, quia quamvis prædictæ verbalis rixæ cum peccato author fuerit, tamen postquam gladio contra ipsum Paulus insurgit, potest se defendere, & cum moderamine occidere injuste insurgentem: sic ergo de similibus philosophator.

c Mol. l. c. nu. 3. & 4. Less. li. 2. c. 8. du. 21. n. 137.

18. Tertia: si pugnante Petro & Paulo, socij alterutrius occidant aliquem, obligaturne Petrus & Paulus ad restitutionem occisi? Respondeo, si excitarunt socios, obligari non est dubium; quia jam sunt concausæ homicidij: at si sponte hi socij se immiscuerunt, ipsimet imputetur; neque enim sola mea pugna causæ est (nisi multum per accidens) ut alij accurrant, pugnent, occidantque: vide tamen, quæ dicam mox §. 5. n. 6.

19. Illa quidem difficultas est non vulgaris: Si ego socios excitavi ad pugnam, & deinde remanet aliquis occisus ex ipsis meis socijs, an ego huic occiso restitutionem debeam?

Respondeo: Duplex de more est sententia; altera docet, te debere restitutionem, imo & contrahere irregularitatem, quia per consilium & suasionem causæ fuisti mortis. Altera negat, te restitutionem debere, negatque irregularitatem contrahere, quia suadens, licet peccet contra charitatem, cum tamen nec fraude, nec dolo suadet, non peccat contra justitiam; scienti enim & volenti non fit injuria, ergo damna ex occisione orta non tribuuntur illi, ut auctori injusto,

Quare si tu contra justitiam non peccas, nec debes esse obnoxius restitutioni, nec irregularitati: quod si socios, propter aggressionem tuam injustam contra tuos inimicos, in necessitatem conjecisti pugnandi, quia nimirum adversarij, ut te offenderent, contra tuos socios infurrexerunt, atque aliquem ex his occiderunt, sanè tunc obligaberis ad restitutionem, & fies irregularis, quia tunc injusta causæ fuisti mortis tui socij, ut ex se constat.

d Suar. Avila, Nav. Coninch. quos cit. sequiturq. Dian. p. 3. tr. 2. de irreg. res. 12. e Vasq. Turrian. Gaspar. Hurt. quos citat, sequiturq. de Lugo d. 12. sec. 3. nu. 58.

Pro bonis spiritualibus occisi an aliquid debeat?

20. Dubitatur quartò, an pro bonis spiritualibus, quæ fecisset occisus, si vixisset, debeat aliquid injustus homicida?

Respondet Lessius, f nihil debere; Bona enim illa vel considerantur, quoad meritum, vel quoad satisfactionem. Prius est irreparabile; quia meritum unius non potest alteri dari, atque adeo meritum homicidæ non potest reparare meritum occisi; quoad satisfactionem autem, quamvis hæc possit alteri dari, tamen non constat in casu nostro, an occisus aliqua satisfactione sit privatus, neque utrum ea, quam homicida pro eo exhibebit, illi profutura sit. Adde, non posse certam mensuram constitui, quam sit obligatus homicida exhibere; quam ergo dabit?

dabit? certe in tanta indeterminatio-
ne nullam, hæc ex Lessio.

f. *Less. li. 2. c. 9. d. 25.*

21. Verum, habe sequentem casum.
Conderat Petrus testamentum, in
quo disponebat, ut ex reditu, quem
exacturus erat, ex sua pensione vitali-
tia, centum Missæ pro se celebraren-
tur; interim occisus est à Paulo, unde
ex defectu census, qui ipsius morte
cessavit, Missæ non sunt celebratæ; ad
quid obligatur Paulus?

Respondeo: Salonijs, g & qui-
dem merito, ad eas Missas refarciendas
obligat Paulum; si enim opifici à te
restituendum est, quod per operas
materiales tua causa minus lucratur,
non video, cur à te non sit restituen-
dum pro damno spiritali, quod quis
tua causa in vitis incurrit; nec obstat,
quod modo diximus ex Lessio, nesciri,
utrum satisfactio hæc occiso pro-
futura sit; quia nec scitur contrarium,
ergo res manet dubia negativè; in hoc
autem dubio melior esse debet condi-
tio disponentis. Quod si vere constet,
occisum decessisse in mortali (sed
quando de Christiano tanta certitu-
do?) tunc non urget prædicta obli-
gatio; siquidem intuitu pro illa a-
nima ex Missæ celebrarentur.

g. *Salon. in 2. 2. qu. 2. ar. 2. contr. 4.*
f. 368. apud de Lugo l. 2. de just. d. 11.
sec. 1. n. 3.

Pro damno personali an aliquid de-
beat?

22. Dubitatur quinto, an pro ipsa
vita, mutilatione, percussione vel ci-

cærice relicta, præscindendo à damnis
alijs, de quibus jam hæcenus dictum
est, aliquid restituendum sit? Respon-
deo, nihil h nec spirituale, nec tem-
porale esse ex obligatione restituen-
dum. Ratio potissima est, quia pro-
babilis est sententia, docens, non esse
obligationem restituendi bona supe-
rioris ordinis, in bonis inferioris or-
dinis, quando in eodem ordine resti-
tui nequeunt; Et hujus ratio est,
quia virtus justitiæ commutativæ,
quæ est illa, quæ restitutionem præci-
pit, respicit æqualitatem: ergo ubi æ-
qualitas inter duo jura esse non potest,
illuc non se extendit justitia. Cum er-
go nulla hominis vita nec pars, ut ita
loquar, vitæ, ulla pecunia, seu ullo
bono inferiori æquari possit, sequitur,
justitiam non se extendere ad præcipi-
endum, dari pecuniam, seu aliud bo-
num inferius pro vita, &c. Ordo au-
tem bonorum, est hujusmodi. Pri-
mum locum obtinet bonum salutis
æternæ; sequitur bonum vitæ, &
membrorum, tum honor & fama, de-
nique facultates temporales. Prolixas
rationes, objectionumque solutiones
de hac re lege, si libet, apud citatos, &
vide, quæ dicam infra, cum de resti-
tutione famæ agam.

h. *Sanc. l. c. conf. c. 4. du. 1. num. 7.*
Less. l. c. 1. dub. 13. multique recentio-
res contra Sor. Scot. aliosq. dicentes, debe-
re compensare pecunia, quorum sententi-
am probabilem putat idem Less. lib. 2. c.
9. d. 13. Et c. 9. dub. 21. num. 140. l.
Dicast. li. 2. de just. tr. 2. dis. 7. dub. 4.
n. 53. nobiscum sentientem, citantemque
Nav. Bannes, Petrum Nav. Vasq. Cov.
aliosq. i l. Less. li. 2. c. 11. d. 25.

Alium